

Ur. broj: 85/2015
Zagreb, 11. listopada 2015.

<p style="text-align: center;">PROGRAM FORMACIJE U VREMENU UVOĐENJA I VREMENU POČETNE FORMACIJE</p>

Prvi dio

PROGRAM RADA S ASPIRANTIMA U VREMENU UVOĐENJA

1. Što je Franjevački svjetovni red?

- Mjesto OFS-a u Crkvi
- Život u zajedništvu s Crkvom
- Pojasniti pojmove: franjevački, svjetovni, red, život u bratstvu

2. Isus Krist i njegova Crkva

- Isus Krist, Sin Božji i Gospodin
- Otajstvo utjelovljenja
- Utemeljenje i poslanje Crkve
- Crkva – Tijelo Kristovo

3. Sv. Franjo Asiški

- Općenito o Utemeljitelju triju redova
- Vrijeme i prostor u kojima je živio
- O njegovu životu (biografski, s naglaskom na najvažnije događaje i osobe)
- Franjina duhovnost (obraćenje – u evanđeoskom smislu, život po Evanđelju, jednostavnost života, malenost, bratsko zajedništvo, mirotvorstvo, molitveno-kontemplativna dimenzija, dimenzija akcije...)

4. Franjevačka obitelj

- Nastanak i kratka povijest Prvoga reda
- Nastanak i kratka povijest Drugoga reda
- Nastanak i kratka povijest Franjevačkoga svjetovnog reda
- Samostanski treći redovi, svjetovni instituti
- Franjevačka mladež
- Glasnici Velikoga kralja

5. Povijest i struktura te narav i poslanje OFS-a

- Općenito o pokorničkim redovima u Crkvi
- Nastanak OFS-a
- Pregled povijesti OFS-a i povijest pravila OFS-a
- Struktura OFS-a prema Pravilu bl. Pavla VI.
- Bitne oznake franjevačke duhovnosti
- Bitne oznake svjetovne franjevačke duhovnosti
- Narav OFS-a prema *Pravilu OFS-a*
- Poslanje prema *Pravilu OFS-a* (u današnjim prilikama vremena)

6. Duhovna asistencija

- Duhovna asistencija kroz povijest
- Narav duhovne asistencije danas
- Tko obavlja službu duhovnog asistenta
- Uloga duhovnog asistenta u mjesnom bratstvu (u formaciji, u radu vijeća – komplementarnost službi, sadržaj službe, u životu cijeloga bratstva)
- Duhovna asistencija na višim razinama Reda
- Uloga duhovnog asistenta u duhovnom životu kandidata

7. Simboli u Franjevačkom redu

- Križ sv. Damjana
- Znak tau
- Znak svjetovnih franjevaca prema dokumentima
  - o ukratko o škapularu (povijesni pregled i sadašnja situacija), habitu i pascu, o nošenju habita

8. Molitveni život

- Što je molitva
- Molitveni život vjernika
- Liturgijska molitva
- Molitva časoslova
- Pobožnosti

9. Sveto pismo

- Kratak pregled Svetoga pisma
- Sveto pismo i sv. Franjo
- Sveto pismo u životu svjetovnih franjevaca
- Molitveno čitanje Svetoga pisma

10. Sakramentalni život

- Što su sakramenti
- Sakramentalni život kršćanina
- O sakramentima krštenja, euharistije i pomirenja

11. “Ispovijedati katoličku vjeru”

- Vjerujem
- Značajke vjere
- Sadržaj Vjerovanja
- Poslušnost vjere

- Prihvatanje nauka Crkve

12. “Imati dobro moralno vladanje”

- Moralni život
- Moralno vladanje u osobnom životu, u zajedništvu s drugima i u društvenoj stvarnosti
- Dostojanstvo ljudske osobe
- Sloboda i odgovornost

13. “Pokazivati jasne znakove poziva”

- Poziv za OFS
- Specifičnost poziva
- Razlučivanje poziva kandidata (uzajamnost u razlučivanju poziva, neki kriteriji)

14. Odgovornost za život u bratstvu

- Kršćansko bratstvo
- Bratstvo i sv. Franjo
- Sudjelovanje u životu bratstva:
  - o Obveze i odgovornosti života u bratstvu
  - o Braća kao dar
  - o Briga za bratstvo (npr. doprinosi i sl.)
  - o Spremnost na služenje
  - o Poslušnost
  - o Neke poteškoće života u bratstvu

15. Obredi u OFS-u

- *Obrednik OFS-a*
- Obred uvođenja – narav i tijek obreda
- Ukratko o naravi zavjetovanja prema *Obredniku OFS-a*

Drugi dio

PROGRAM RADA S KANDIDATIMA U VREMENU POČETNE FORMACIJE

A. SVETI FRANJO I FRANJEVAČKI POKRET

1. Franjino vrijeme, djetinjstvo i mladost

- Važno je upozoriti na prilike tog vremena u Crkvi, društvu, svijetu (Srednji vijek, križari, ratovi i sl.)
- Informacije o Franjinu rođenju i djetinjstvu

2. Franjino obraćenje

- Posebno upozoriti na važne trenutke i doživljaje i uz svaki taj doživljaj određeno značenje (npr. glas u noći na putu u Apuliju, iskustvo prošnje, poljubac gubavcu, glas s križa, raskid s ocem...)

3. Franjino djelovanje i traženje

- Gradi tri crkvice i popravlja ih
- Sluša Evandjelje i opredjeljuje se: "Ovo je ono što hoću..."
- Poziv na propovijedanje; prva braća (početak Prvoga reda)

4. Franjo – čovjek Crkve

- Traži potvrdu Crkve
- Potvrda Pravila, susret s papom Inocentom III., nasuprot drugim pokretima "siromašnih" u njegovo vrijeme, sljedbi i hereza

5. Sveta Klara i Drugi red

- Poziv na malenost, povlastica siromaštva...
- Euharistijski Bog – središte Klarina života
- Klara – Marijin odraz

6. Franjo i euharistija

- Poštovanje, oduševljenje za taj sakrament, pažnja, poticaji, obredi
- Molitva "Klanjamo ti se..."
- Euharistija u životu franjevac – proživljavanje otajstava Kristova života

7. Franjo i Blažena Djevica Marija

- Franjina marijanska pobožnost (poštovanje, ljubav, pobožnost)
- Ljubav prema Svetoj Mariji Anđeoskoj – Porcijunkula
- Marijanska pobožnost je autentična ako je istinsko nasljedovanje Marije
- Franjine molitve posvećene Bogorodici... (vidi *Spise sv. Franje*)

8. Franjina kristolikost

- Od rođenja, života, postova, pokore, propovijedanja, broja prvih drugova, do La Verne
- Franjina ucijepljenost u božanstvo: jaslice, križ, euharistija

9. Franjo i Duh Sveti

- Duh Sveti u Svetome pismu
- Slike kojima se opisuje Duh Sveti
- Duh Sveti u sakramentima
- Duh Sveti u životu sv. Franje (u Duhu gleda stvari, čita u dušu braći, prorokuje, napose doživljava Evanđelje kao živu Riječ)

10. Život sv. Elizabete Ugarske, zaštitnice OFS-a

- Franjevačka pokornica, uzor vjere
- Uzor bračnog i obiteljskog života
- Uzor apostolskog poslanja
- Živjeti karizmu siromaštva, poniznosti, svakodnevnog obraćenja

11. Život sv. Ljudevita, zaštitnika OFS-a

- Duhovni život, javno djelovanje kršćanina, brak, odgoj, društvena pravednost, siromasi, sestrice tjelesna smrt, susret s drugim religijama

12. Upoznavanje s Pravilom i Generalnim konstitucijama OFS-a

- Po pojedinim točkama Pravila i Generalnih konstitucija (odobrene 1990., a najnovije 8. prosinca 2000.)
- Ukratko o drugim dokumentima: Obrednik OFS-a, Statut...

13. Franjevačka mladež (Frama)

- Mladenačka dimenzija svjetovnih franjevac
- Odnos OFS-a i Frame (bratska animacija, svjedočanstvo, istodobna pripadnost)

B. LITURGIJSKI I DUHOVNI ŽIVOT

1. Poziv na svetost

- Evanđeoski izazov i poziv, osobni, javan i vječan, radikalno opredjeljenje za Krista, otkriće smisla života...
- Poziv se temelji na krsnom posvećenju i sadržajima krsnih obećanja
- Upoznati se sa životima nekih svetaca i blaženika svjetovnih franjevac

2. Poziv na svetost (II. dio)

- Otvaranje Duhu, izazov sakramenta krizme
- Svjedočenje životom, malenost, poslanje u svijetu, darovi Duha Svetoga za dobro svijetu, karizme, kreposti: vjera, ufanje i ljubav te stožerne kreposti...

3. Temelji kršćanskog morala

- Zapovijedi, zapovijed ljubavi
- Odgoj savjesti, autoritet Crkve i njezina tumačenja moralnih načela

4. Molitva

- Vrste molitve, način molitve
- O Časoslovu (povijest, struktura, značenje)
  - o Uvođenje u molitvu časoslova
- Kako moliti? Poteškoće u molitvi, preduvjeti molitve i sl.
- Poticaj na molitvu časoslova i jednih za druge

5. Sveto pismo u životu svjetovnih franjevac

- Oslušivanje Evanđelja, riječi Božje
- Sveto pismo u životu sv. Franje
- Poštovanje (usp. sv. Franjo), osobni govor Božji svakome od nas
- Molitveno čitanje Svetoga pisma
- Uredno čitanje Biblije
- O Bibliji i tumačenju Svetoga pisma

6. Liturgijska godina

- Opširnije o jakim liturgijskim vremenima (došašće, božićno vrijeme, korizma...)
- Sudjelovanje u tom ritmu vremena s Crkvom

7. Pokornička dimenzija franjevačkog života

- Naziv “pokornička braća i sestre” za Treći red u početku
- Franjo pokornik, poziva na pokoru
- Poslušnost Evanđelju u tome
- O oblicima pokore (post, nemrs, disciplina Crkve... i drugo)
- Ispovijed, pokorničko slavlje, poticaji, način ispovijedanja, upozorenja
- O grijehu i obraćenju

8. Siromaštvo

- Pouzdanje u Oca kao preduvjet za evanđeoski siromašan život
- Ne kao cilj nego kao sredstvo za intenzivnije suobličenje Kristu Gospodinu
- Dijeljenje s drugima i zajedništvo dobara – sve stvoreno pripada svima
- Pojednostavljanje životnih potreba

9. Poslušnost

- Preduvjet je znati oslušivati
- Ne samo asketski čin, nego bespridržajno ulaženje u spasenjsku volju Očevu
- Čovjekov odgovor na nadahnuća Duha
- Malenost kao superlativ od: služiti

10. Čistoća

- Čistoća srca je daleko šira i zahtjevnija od moralne čistoće
- Prave čistoće ne može biti ako nam dubina bića – srce – nije čisto
- Cilj je da se posve okrenemo Bogu, a ne da nešto sačuvamo ili obranimo
- Što netko traži, to i želi imati, a to onda ispunja i njegovo razmišljanje

11. Odgoj za zajedništvo i bratstvo

- Iskustvo Crkve u malom
- Očekivanja od bratstva, izgradnja zajedništva, bratska opomena, zauzetost za drugoga
- Osjećaj pripadnosti
- Služenje u bratstvu za Crkvu i za svijet
- Različitost putova u uzajamnom zajedništvu-darivanju
- Skupština i ostale aktivnosti mjesnoga bratstva

12. Zavjetovanje i/ili obećanja u OFS-u

- Krsni zavjet; savez u Starom i Novom zavjetu
- Zavjetovanje kao religiozni čin; zavjetovanje Pravila, tj. Evanđelja, obnova zavjeta
- Razjasniti razliku evanđeoskih savjeta u odnosu na redovničke zavjete
- Obred zavjetovanja

C. FRANJEVAČKI POZIV I POSLANJE ZA ŽIVOT U CRKVI, SVIJETU, OBITELJI

C1. POZIV I POSLANJE SVJETOVNIH FRANJEVACA U CRKVI

1. Mjesto, uloga i suradnja laika u Crkvi

- Prema dokumentima II. vatikanskog sabora i drugim dokumentima Crkve
- Suradnja u mjesnoj Crkvi:
  - o U biskupiji, župi, samostanskoj crkvi, u potrebama određenoga bratstva
  - o Materijalna briga, preuzimanje odgovornosti za pomoć pastirima

C2. POZIV I POSLANJE SVJETOVNIH FRANJEVACA U SVIJETU

2. Staleške dužnosti

- Mjesto posvećenja: brak, obitelj, zvanje u svijetu, radno mjesto...
- Poziv na franjevačku svjetovnu duhovnost
- Primarno mjesto svjetovnih franjevac je u svijetu

3. Kršćanski stavovi i odgovornosti

- U društvu, za prirodu, za mir, ekumenizam
- Promicanje socijalnog nauka Crkve

4. Rad je dar

- Odgovornost prema poštenom radu
- Sudjelovanje u Božjem stvaranju
- Djelovati u društvu

5. Evangelizacija i apostolat

- Socijalni nauk i angažman na području društvenog života
- Bitna oznaka identiteta članova OFS-a
- "Izlazak na periferije"

6. Kršćanska nada – radost

- Svjetovni franjevci nositelji kršćanske nade
- Poruka savršene radosti; franjevci kao nositelji radosti
- Okrenuti prema svjetlu (ne zarobiti se crnim kronikama i vizijama)

C3. POZIV I POSLANJE SVJETOVNIH FRANJEVACA U OBITELJI

7. Život u obitelji

- Obitelj – temeljna stanica društva i Crkve
- Molitva u obitelji
- Služenje u obitelji
- Kršćanska obitelj pred izazovima suvremenog svijeta

C4. POZIV SVJETOVNIH FRANJEVACA NA KARITATIVNO DJELOVANJE

8. Poziv na karitas

- Biblijski temelji
- Vjernost kršćanskom pozivu
- Franjevačka osjetljivost (gubavci, siromasi...)

Treći dio

Napomene uz rad s aspirantima i kandidatima

- Neka sastanci budu redoviti; predlaže se održavanje sastanaka najmanje dva puta mjesečno;
- naći u dogovoru s njima najprikladnije vrijeme;
- ne obavljati ih na brzinu i “usput”;
- poticati kandidate na redovito dolaženje i provjeravati drže li se toga;
- ako bi netko bio odsutan više od 50 % vremena predviđenog u vremenu početne formacije, potrebno bi bilo nadoknaditi ili produžiti to vrijeme;
- u radu s aspirantima/kandidatima treba imati fleksibilan pristup te konkretizirati ostvarenje programa u stvarnosti određenog mjesnog bratstva.

U rad s aspirantima/kandidatima po mogućnosti uklopiti:

- susrete s drugim bratstvima OFS-a;
- susrete s drugim zajednicama franjevačkih redova;
- susrete sa sestrama klarisama (ako je moguće);
- hodočašća, izlete u prirodu;
- tehnička pomagala i filmove;
- razne zadatke koji će pomoći kandidatima da produbljuju obrađene teme;
- pomoćna sredstva duhovnog života: razmatranje, duhovno štivo, ispit savjesti, različite pobožnosti, duhovni razgovori i vodstvo i sl.

Kroz vrijeme formacije osobito paziti na to da se organiziraju:

- duhovne obnove (cjelodnevne);
- duhovne vježbe (sami ili s bratstvom...);
- poticati na različite seminare duhovnog života ili molitvenog života.

Kroz vrijeme formacije je potrebno omogućiti svakome da:

- razgovara s ministrom mjesnoga bratstva;
- razgovara s duhovnim asistentom;
- razgovara s učiteljem formacije;
- razgovara s ostalim članovima vijeća;
- sami kandidati međusobno razgovaraju
- razgovara sa zavjetovanim članovima OFS-a.

Kroz vrijeme formacije vijeće treba se pobrinuti da:

- kod primanja u Red aspiranti imaju sve sakramente kršćanske inicijacije (tražiti potvrdu o sakramentima ukoliko se to smatra potrebnim);
- aspiranti prije primanja u Red, a osobito kandidati prije zavjetovanja, obave osobni razgovor s duhovnim asistentom;
- se uredno vode osobni podaci o članu od primanja u Red;
- se poštuju druge odredbe *Generalnih konstitucija OFS-a* i *Statuta Hrvatskoga nacionalnog bratstva OFS-a* o uvjetima za primanje u Red i zavjetovanje te o postupcima koje poduzimaju vijeće i aspiranti/kandidati za vrijeme formacije.

Poticati aspirante/kandidate na:

- redoviti sakramentalni život, osobito pomirenje;
- euharistijski život, osobito često primanje pričesti;
- sudjelovanje u molitvenom životu i pobožnostima;
- uključivanje u redovite sastanke, aktivnosti i karitativni rad bratstva.

Dodatak:

- 1. Komunikacija u bratstvu OFS-a**
- 2. Ljudska (psihološka) dimenzija razlučivanja poziva za OFS**
- 3. Popis dostupnije franjevačke literature**

- ❖ Ovaj Program formacije pripremio je Nacionalno povjerenstvo za formaciju na temelju *Programa rada s kandidatima (simpatizerima) i aspirantima (novacima) FSR-a* od 6. svibnja 2006., a usvojilo ga je Nacionalno vijeće OFS-a na sjednici održanoj u Zagrebu, 19. rujna 2015. godine. Konačno odobrenje Program je dobio na Nacionalnom kapitolu OFS-a održanom u Samoboru od 9. do 11. listopada 2015.